Keskusrikospoliisi

PL 285
01301 Vantaa

Lausunto
POL-2018-40207

21.9.2018

Eduskunta

Hallintovaliokunta
Viite: E 62/2018 vp

Keskusrikospoliisin lausunto asiassa E 62/2018 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013 muuttamisesta Euroopan syyttäjäviraston (EPPO) kanssa tehtävän yhteistyön ja OLAF:n tutkimusten vaikuttavuuden osalta

Keskusrikospoliisi pitää asetusehdotusta kokonaisuutena arvioiden hyvänä ja suhtautuu siihen myönteisesti. Keskusrikospoliisi korostaa huomioitavaksi asian jatkovalmistelussa seuraavia seikkoja;

OLAF:in pääsy pankkitilirekisterin tietoihin

Keskusrikospoliisi suhtautuu myönteisesti OLAF:n mahdollisuuteen saada toimivaltansa mukaisia tehtäviä varten pääsyn pankkitilirekisterin tietoihin. Suomessa kysymyksessä olisivat ilmeisesti pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä saatavat tiedot.

Tiedot toimitettaisiin OLAF:lle kansallisten viranomaisten toimesta ilman, että OLAF:lla olisi suorapääsy rekisterin tietoihin. Keskusrikospoliisi ja rahanpesun selvittelykeskus kuitenkin korostavat, että näitä toimivaltaisia viranomaisia kansallisesti olisivat ensisijaisesti Verohallinto, jota lähinnä vastaavia tehtäviä OLAF toimivaltuuksiensa mukaisesti hoitaa tai Tulli, jota on ehdotettu pankkitilirekisterin rekisterin pitäjäksi. Näillä molemmilla toimijoilla on suora pääsy pankkitilirekisterin tietoihin. OLAF:n osalta kysymys on sen toimivallan mukaisten rikosten estämisestä ja paljastamisesta sekä hallinnollisesta verotuksen oikeellisuuden varmistamisesta. Rahanpesun selvittelykeskus olisi tietojen luovuttajana vain niissä tapauksissa, kuin kysymys olisi epäillystä rahanpesusta tai terrorismin rahoittamisesta tai näiden esirikoksesta. OLAF:n kansallisena vastinparina ja yhteistyötahona voidaan pitää ensisijaisesti Verohallintoa tai Tullia.

Jatkoneuvotteluissa on syytä pitää kiinni siitä, että tietojen toimittamisvelvollisuus säännellään kansallisille toimivaltaisille viranomaisille. Rahanpesun selvittelykeskus on Keskusrikospoliisin käsityksen mukaan tällainen viranomainen vain hyvin rajatusti OLAF:n käsittelemien asioiden osalta. Samalla tulisi huomioida vireillä oleva direk-

tiiviehdotus, joka koskee pankkitilirekisterin tietoihin pääsyä sekä toimittamista esimerkiksi Europolille siten, että tietojen luovuttamisvelvoitteet eivät ole päällekkäisiä ja mekanismit ovat johdonmukaisesti samanlaisia osapuolista riippumatta.

Mikäli asetusasetus laajentaa Rahanpesun selvittelykeskuksen velvoitetta toimittaa tietoja myös puhtaasti verotuksen oikeellisuuden varmistamiseksi, tämä aiheuttaa muutostarpeita voimassa olevaan rahanpesun selvittelykeskuksesta annettuun lakiin. Tällä hetkellä tietoja voidaan käyttää vain rahanpesun, terrorismin rahoittamisen sekä rahanpesun esirikosten estämisessä ja paljastamisessa.

Keskusrikospoliisin päällikkö Tero Kurenmaa

Ylitarkastaja Anu Jaakkola